

Թեստ աշխարհագրությունից

Հրահանգ

Ձեր առջև թեստի էլեկտրոնային բուկլետն է:

Ուշադիր ծանոթացեք թեստի յուրաքանչյուր առաջադրանքի հրահանգին, ճիշտ ընկալեք յուրաքանչյուր առաջադրանքի պահանջը և նոր միայն սկսեք աշխատանքը:

Թեստի վրա աշխատելիս կիրառեք կցված քարտեզները:

Սկստի ունեցեք, որ եթե ճիշտ պատասխանի հետ մեկտեղ նշեք նաև սխալ պատասխանը, ապա միավոր չեք վաստակի:

Թեստի առավելագույն միավորն է՝ 55

Թեստի վրա աշխատելու համար տրվում է 4 ժամ

Մաղթում ենք հաջողություն:

➤ *Հարց ընտրովի պատասխաններով - առաջադրանք № 1-16*

Հրահանգ

Յուրաքանչյուր հարցին տրված է չորս ենթադրական պատասխան: Դրանցից միայն մեկն է ճիշտ: Ընտրած պատասխանը տեղափոխեք պատասխանների թերթիկի վրա, հետևյալ կերպ՝ պատասխանի համապատասխան վանդակում դրեք X նշանը: Ոչ մի այլ նշում, հորիզոնական կամ ուղղահայաց գծեր, շրջագծումներ և այլն, չի ընկալվի էլեկտրոնային ծրագրի կողմից: Եթե ցանկանում եք ուղղել պատասխանների թերթիկում նշած պատասխանը, ամբողջությամբ ներկեք վանդակը, որտեղ դրել եք X նշանը և այնուհետև նշեք պատասխանի նոր տարբերակը (դրեք X նշանը նոր վանդակում): Կրկին անգամ ընտրել այն պատասխանը, որն արդեն ուղղել եք, հնարավոր չէ: Յուրաքանչյուր առաջադրանք գնահատվում է 1 միավոր:

(1) 1. Ո՞ր գուգահեռականի վրա է 1°-անոց աղեղի երկարությունն ավելի մեծ:

ս) հասարակածի վրա,

ծ) արևադարձի վրա,

ճ) Բևեռային շրջանի վրա,

Պ) աղեղն ամեն տեղ կունենա միևնույն երկարությունը:

(1) 2. Ինչպե՞ս է կոչվում քարտեզի վրա օվկիանոսների և ծովերի հավասար խորություններ ունեցող կետերը միացնող գիծը:

ա) իզոհիպս,

ბ) իզոբար,

գ) իզոբաթ,

դ) իզոթերմ:

(1) 3. Ինչպե՞ս է կոչվում ցամաքի և օվկիանոսի հատակի այն տարածքը, որտեղ անցյալ երկրաբանական դարաշրջանում տեսակները կամ դրանց խմբերը փրկվել են իրենց զարգացմանը խոչընդոտող անբարենպաստ պայմաններից և այսօրվա դրությամբ պահպանվել միայն այս կոնկրետ հատվածներում:

ս) ռելիկտ,

ծ) էնդեմիկ,

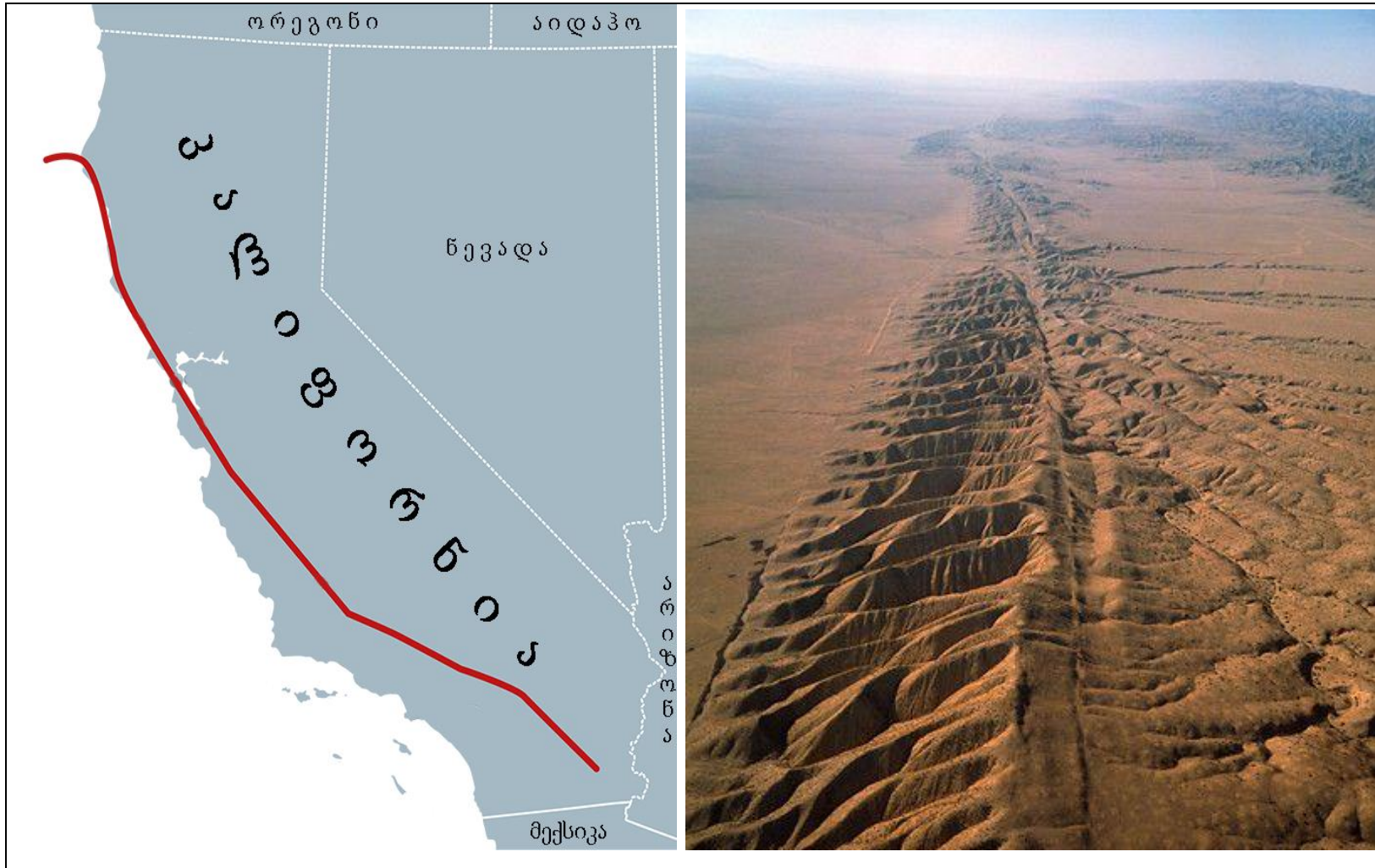
ճ) ռեֆուզիում,

Պ) տերարիում:

(1) 4. Կարստային ռելիեֆի հետ կապված ո՞ր դատողությունն է ճիշտ:

- ա) տարածված է միայն Արևելյան Վրաստանում,
- ծ) տարածված է հիմնականում Արևմտյան Վրաստանում,
- գ) հավասարապես տարածված է ինչպես արևելյան, այնպես էլ արևմտյան Վրաստանում,
- դ) Ջավախեթիի բարձրավանդակին բնորոշ է տիպիկ կարստային ռելիեֆը:

(1) 5. Ինչպե՞ս է կոչվում նկարում պատկերված բեկվածքը:

- ა) Մեծ Ռիֆտ հովիտ,
- ბ) Սան Անդրեաս,
- գ) Անդյան սուբդուկցիա,
- դ) Արևելաամերիկյան:

(1) 6. ԱՄՆ-ի ո՞ր նահանգի մայրաքաղաքն է գտնվում ամենամեծ հեռավորության վրա ԱՄՆ-ի մայրաքաղաքից:

ա) Ալյասկայի,

ծ) Օհայոյի,

ճ) Վաշինգտոնի,

զ) Հավայի:

(1) 7. N երկրի բնակչության թվաքանակը տարեսկզբին կազմում էր 5 000 000 բնակիչ: Մեկ տարվա ընթացքում ծնվածների թվաքանակը կազմել է 45 000, իսկ մահացածների թվաքանակը՝ 50 000: Որքա՞ն է բնական աճի գործակիցը N երկրում:

ա) -1‰

ბ) - 0,1‰

գ) 0,1‰

դ) 1 ‰

(1) 8. Թվարկաձևերից ո՞րն է տնտեսական ցուցանիշը:

ա) ՀՆԱ-ն բնակչության մեկ շնչի հաշվով,

ծ) բնական աճի գործակիցը,

գ) բնակչության միջին խտությունը,

զ) միգրացիայի սալդոն:

(1) 9. Ո՞ր գյուղատնտեսական մշակաբույսի արտադրության վիճակագրական տվյալներն են պատկերված աղյուսակում:

Արտադրություն (հազար տոննա)

	2016	2017	2018	2019	2020
Վրաստան	3.2	2.2	3.0	2.6	1.9
Կախեթի	2.3	1.3	2.5	2.2	1.1
Մյուս տարածաշրջանները	0.9	0.9	0.5	0.4	0.8

ա) խաղողի,

ծ) կարտոֆիլի,

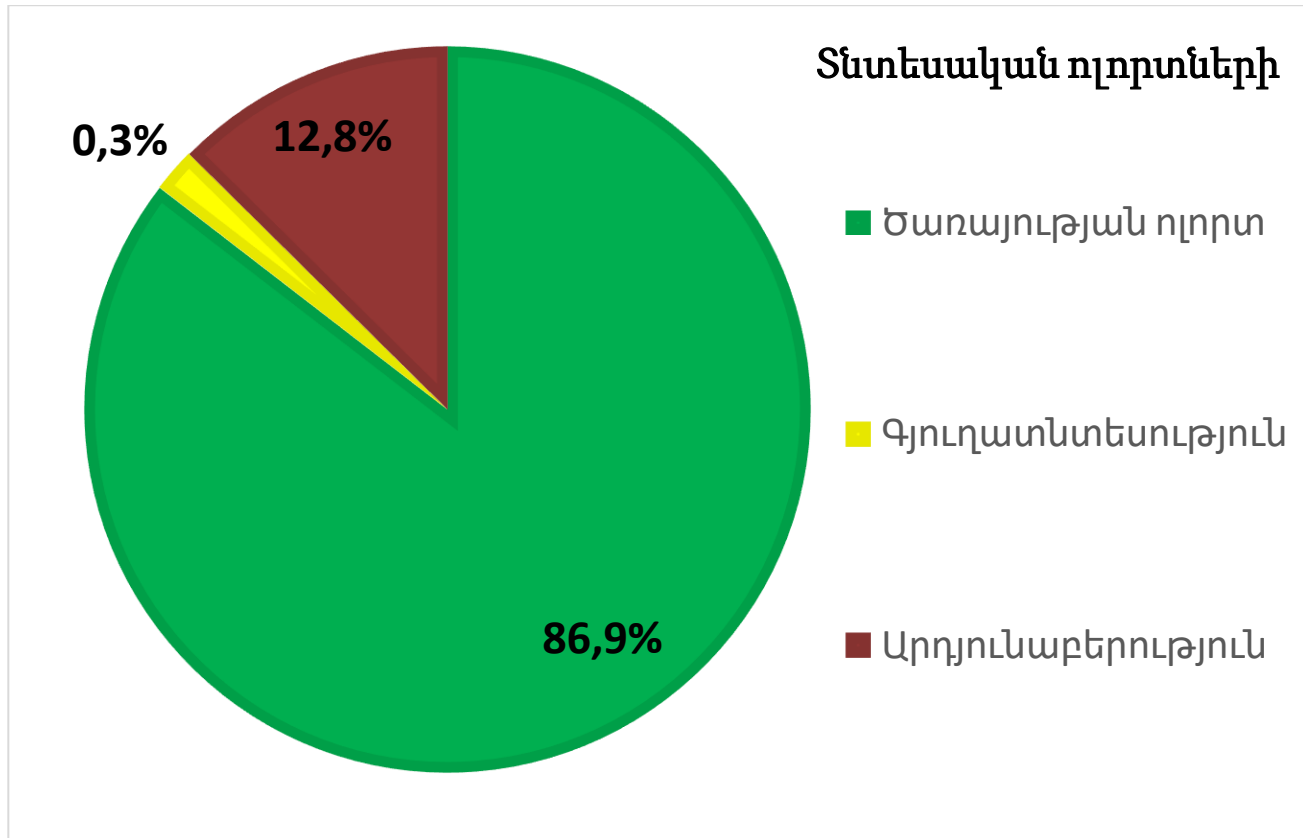
զ) արևածաղկի,

զ) ընկույզի:

(1) 10. Ավստրալիայի վերաբերյալ ո՞ր դատողությունն է սխալ:

- ա) Ավստրալիայի ափամերձ տարածքներ հասած առաջին եվրոպացիները Ջեյմս Կուկի արշավախմբի անդամներն էին:
- բ) Մեծ Արգելախուրը Ավստրալիայի արևելյան ափի երկայնքով ձգվում է գրեթե 2500 կմ երկարությամբ:
- գ) Ավստրալիա մայրցամաքում չի հանդիպում ժամանակակից սառցապատում:
- դ) Ավստրալիայի հյուսիսային մասի ափամերձ ջրերն ավելի տաք են, քան հարավային մասի:

(1) 11. Ո՞ր պետության տնտեսական կառուցվածքն է ներկայացված դիագրամի վրա:

- ա) Վենեսուելայի,
- ծ) Լյուքսեմբուրգի,
- ց) Քենիայի,
- զ) Չինաստանի:

(1) 12. Ո՞ր պետության գործող սահմանադրության համաձայն է ընտրվում նախագահը համընդհանուր ընտրությունների միջոցով:

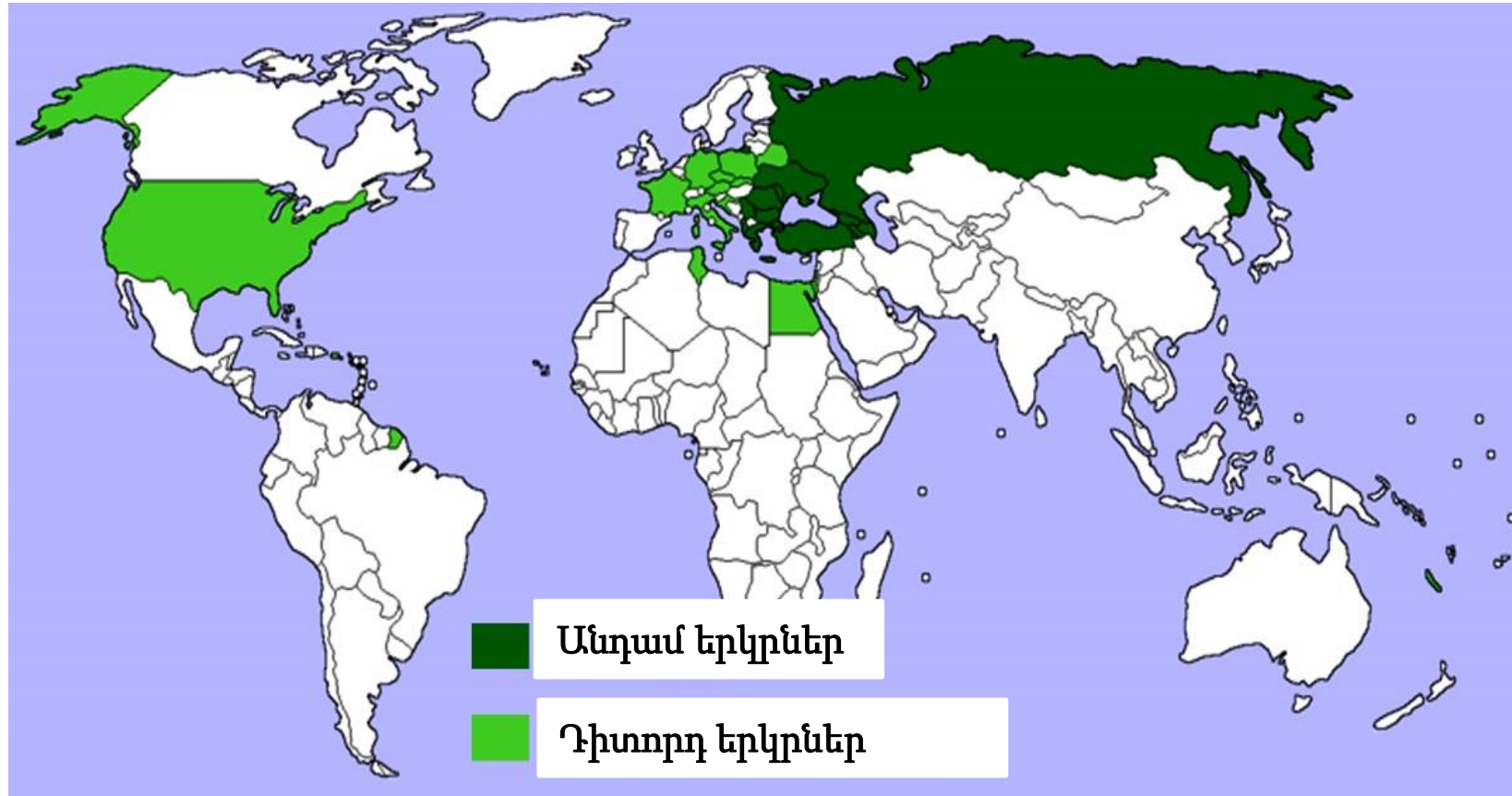
ա) Վրաստանի,

ծ) Գերմանիայի,

ճ) Ֆրանսիայի,

դ) Ճապոնիայի:

(1) 13. Ո՞ր միջազգային կազմակերպության անդամ և դիտորդ պետություններն են նշված քարտեզի վրա:

- ա) ՆԱՏՕ-ի,
- բ) ՄԾՏՀ (BSEC) -ի,
- գ) ՕՊԵԿ-ի,
- դ) ԵԱՀԿ-ի:

(1) 14. Գլոբալացման (KOF) ինդեքսի տվյալների համաձայն, վերջին տասնամյակում ո՞ր մայրցամաքի պետություններն են գերակշռում համաշխարհային ցուցակի առաջին տասնյակում:

ա) Եվրոպայի,

ծ) Ասիայի,

ճ) Հյուսիսային Ամերիկայի,

զ) Հարավային Ամերիկայի:

(1)15. Պատմաաշխարհագրական ո՞ր շրջանում է գտնվում Վրաստանի Կարմիր գրքում ընդգրկված անօրգանական բնության հուշարձանը՝ Քուաքանցալիան (շարժվող գլաքար):

- ա) Ռաճայում,
- բ) Խնսուրեթիում,
- գ) Ջավախեթիում,
- դ) Սամեգրեղոյում:

(1) 16. Ո՞ր աշխարհագրական օբյեկտն է պատկերված լուսանկարում:

ա) Կոլխիդայի դաշտավայրը,

ծ) Իմերեթիի սարահարթը,

գ) Ջավախեթիի բարձրավանդակը,

դ) Շիդա Քարթլիի հարթավայրը:

➤ *Համապատասխանության որոշում՝ - առաջադրանք № 17-20*

Հրահանգ

Որոշեք համապատասխանությունը առաջադրանքում ներկայացված երկու թվարկացանկի միջև: Պատասխանը գրառեք պատասխանների թերթիկում տրված աղյուսակում: Յուրաքանչյուր տառի տակ գրեք համապատասխան թվանշանը: Առաջադրանքի առավելագույն միավորն է՝ 2:

(2) 17. Որոշեք համապատասխանությունը (հաշվի առեք, որ պատասխանը հնարավոր չէ կրկնել).

	Պետություն		Տեղեկություններ պետության վերաբերյալ
Տ	Գերմանիա	1	Պետության ղեկավարը Միացյալ Թագավորության միապետն է
Ծ	ԱՄՆ	2	Ունի երեք մայրաքաղաք
Ճ	Բրազիլիա	3	Ներկայիս սահմաններում է 1990 թվականից
Ձ	Ճապոնիա	4	Երկրի կենտրոնական մասը զբաղեցնում են պրերիաները
Ե	Հարավաֆրիկյան հանրապետություն	5	Հոսում է ըստ ավազանի մակերեսի աշխարհի ամենամեծ գետը
Յ	Ավստրալիա	6	Պետության գլուխ է կանգնած կայսրը
		7	Պետությունը համարվում է բացարձակ միապետություն

(2) 18. Որոշեք համապատասխանությունը (հաշվի առեք, որ պատասխանը *հնարավոր չէ* կրկնել).

Քարտեզ

Քարտեզի անվանում

1	2	3	4	5	6
Բնակչության խտության	Երկրաբանական	Լանդշաֆտների	Օգտակար հանածոների	Արդյունաբերության	Օրոգրաֆիկ

(2) 19. Որոշեք համապատասխանությունը (հաշվի առեք, որ պատասխանը *հնարավոր չէ* կրկնել).

Ազգային խոհանոցի կերակրատեսակ

<p>Տ)</p>		<p>Ծ)</p>		<p>Ճ)</p>	
<p>Էսկարգո</p>		<p>Պիցցա</p>		<p>Սուշի</p>	
<p>Զ)</p>			<p>Պ)</p>		
<p>Բիգ-Մակ</p>			<p>Պուդինգ</p>		

Պետություն

1	2	3	4	5	6	7
ԱՄՆ	Մոնղոլիա	Ֆրանսիա	Իտալիա	Մեքսիկա	Անգլիա	Ճապոնիա

(2) 20. Որոշեք համապատասխանությունը (հաշվի առեք, որ պատասխանը հնարավոր չէ կրկնել).

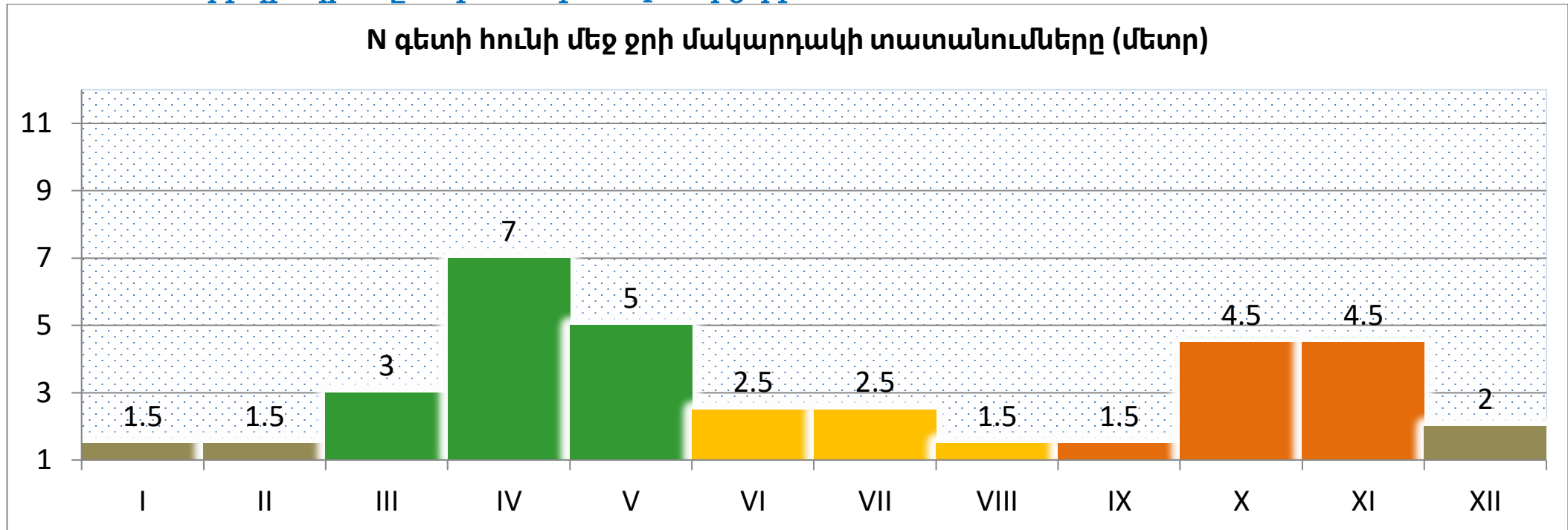
Լուսանկար						
						
ա)	ծ)	ձ)				
						
բ)	ը)	ճ)				
Անվանում						
1	2	3	4	5	6	7
Դելտա	Ֆյորդ	Էստուար	Դարավանդ	Մեանդր	Տրավերտին	Տրոգ

➤ *Տեղեկատվության վերլուծություն- առաջադրանք № 21-24*

Հրահանգ

Ուշադիր ծանոթացեք տրված տեղեկատվությանը (լուսանկար, աղյուսակ, գրաֆիկ և այլն) և պատասխանեք հարցերին:
Պատասխանը գրառեք պատասխանների թերթիկում հատկացված համապատասխան տեղում: Միավորների քանակը սահմանվում է՝ ըստ կոնկրետ առաջադրանքի:

(4) 21. Վերլուծեք հյուսիսային կիսագնդի բարեխառն կլիմայական գոտու N գետի հունի մեջ ջրի մակարդակի տատանումների դիագրամը և պատասխանեք հարցերին:

(1) 21.1. Տարվա n° ր եղանակին (սեզոնին) է կտրուկ արտահայտված ջրի սակավությունը N գետի հունում:

(1) 21.2. Հաշվեք տարվա ընթացքում N գետի հունում ջրի մակարդակի տատանումների ամպլիտուդը: Անպայման ներկայացրեք հաշվարկման գործընթացը:

(2) 21.3. Նշեք երկու հիմնական գործոն, որոնք պայմանավորում են N գետի ջրի մակարդակի բարձրացումը տարվա ընթացքում:

(4) 22. Վերլուծեք տեղեկատվությունը և պատասխանեք հարցերին.

Բնակչության աճի տեմպի վրա բազմաթիվ գործոններ են ազդում (ժողովրդագրական, սոցիալ-տնտեսական, մշակութային, քաղաքական և այլն): Պատմականորեն, տարբեր մայրցամաքների բնակչությանը բնորոշ էին բնակչության աճի տարբեր տեմպեր:

Քարտեզ 1.

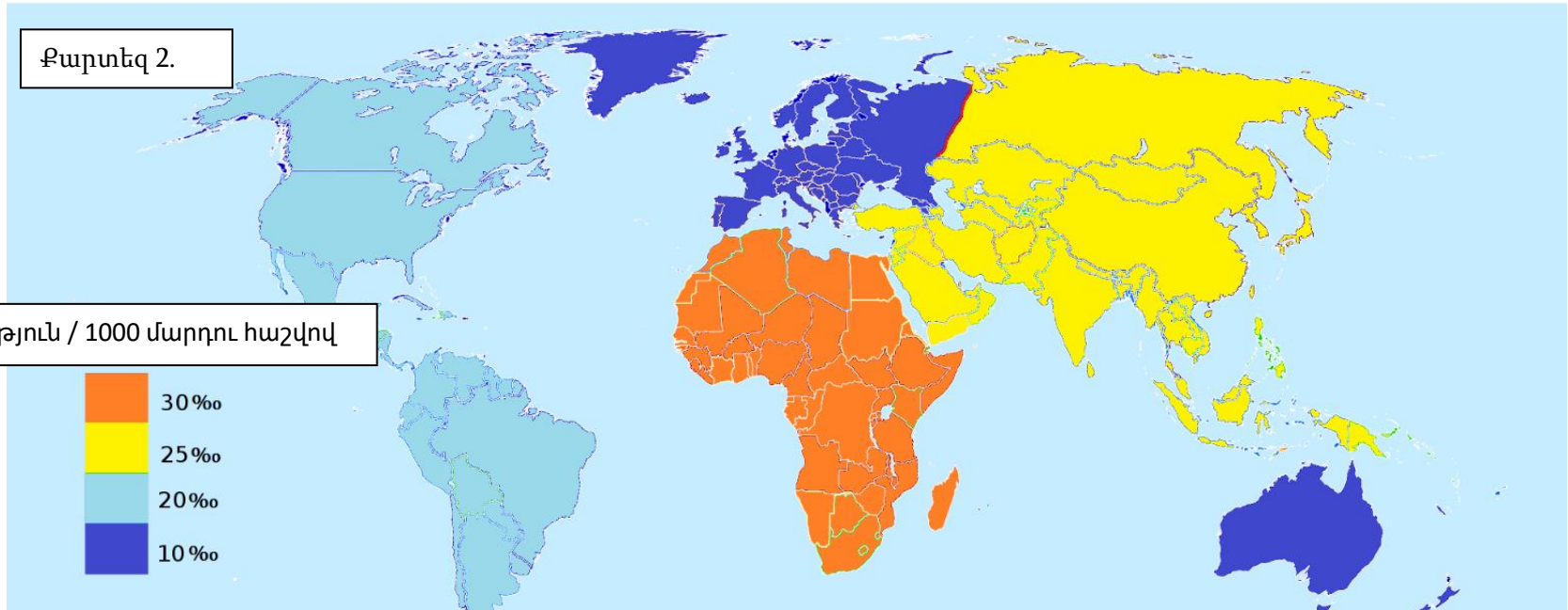
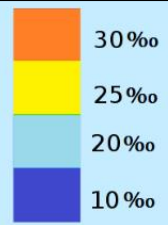

Աշխարհի բնակչության թվաքանակի կանխատեսում (2100 թ.)

Անցնել առաջադրանքի՝ [երկրորդ էջին](#), [երրորդ էջին](#), [չորրորդ էջին](#)

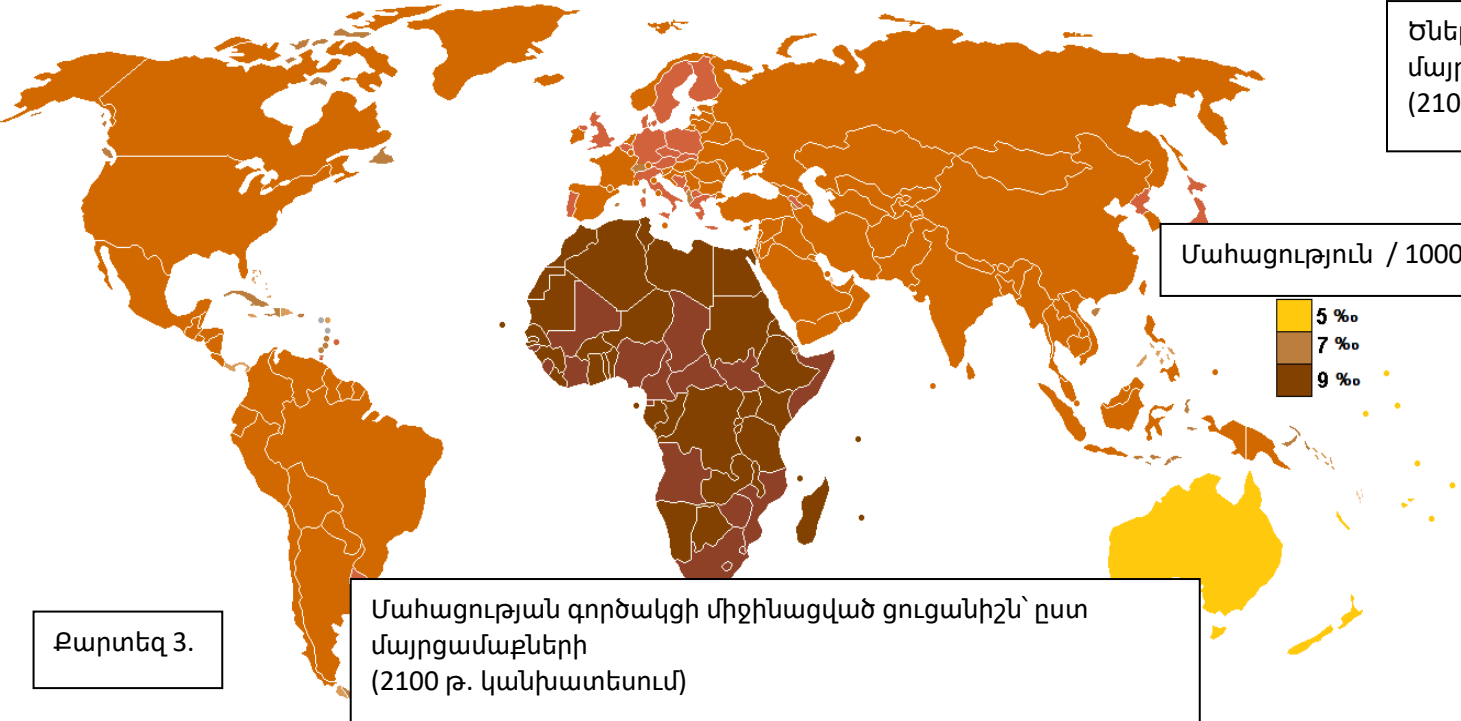
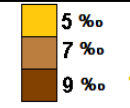
Քարտեզ 2.

Ծնելիություն / 1000 մարդու հաշվով

Ծնելիության գործակցի միջինացված ցուցանիշն՝ ըստ մայրցամաքների (2100 թ. կանխատեսում)

Մահացություն / 1000 մարդու հաշվով

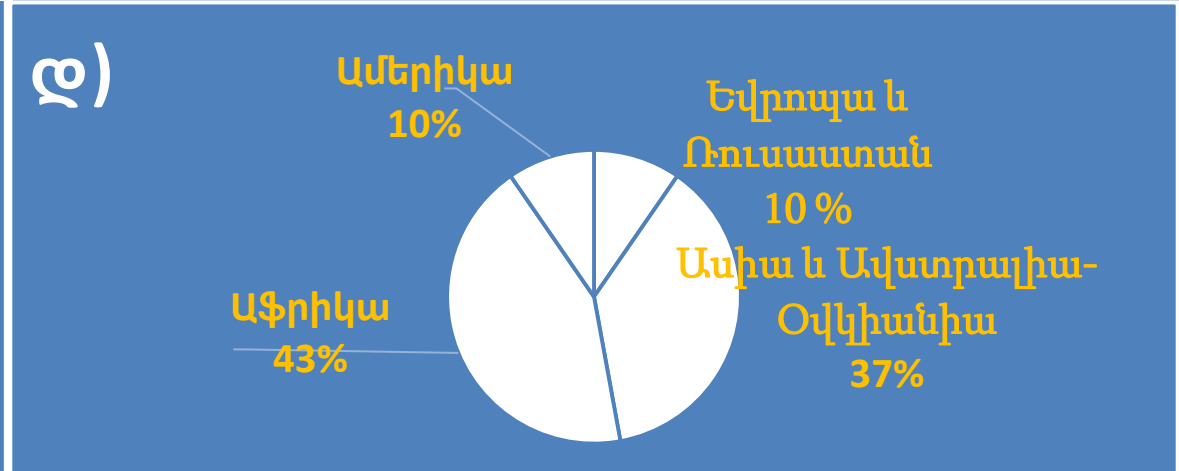
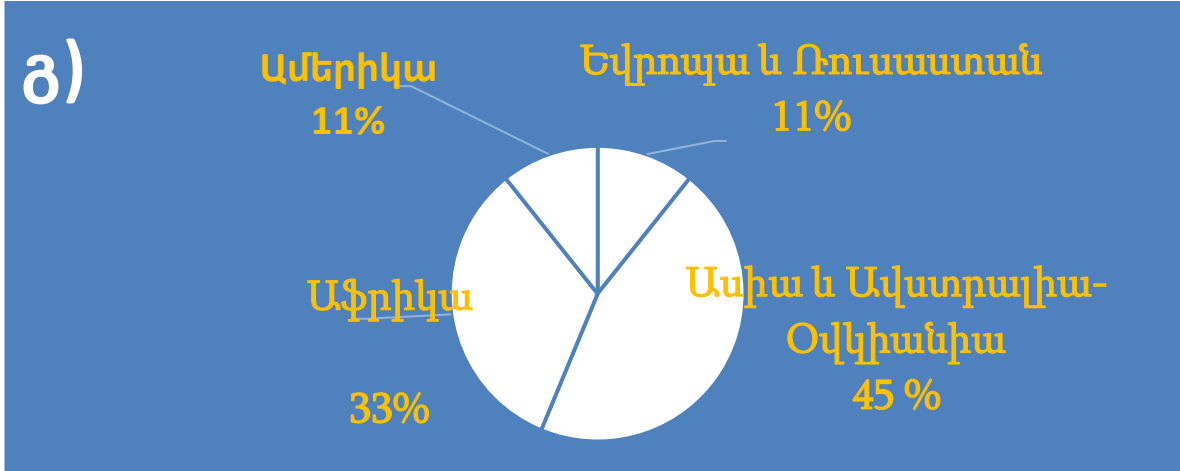
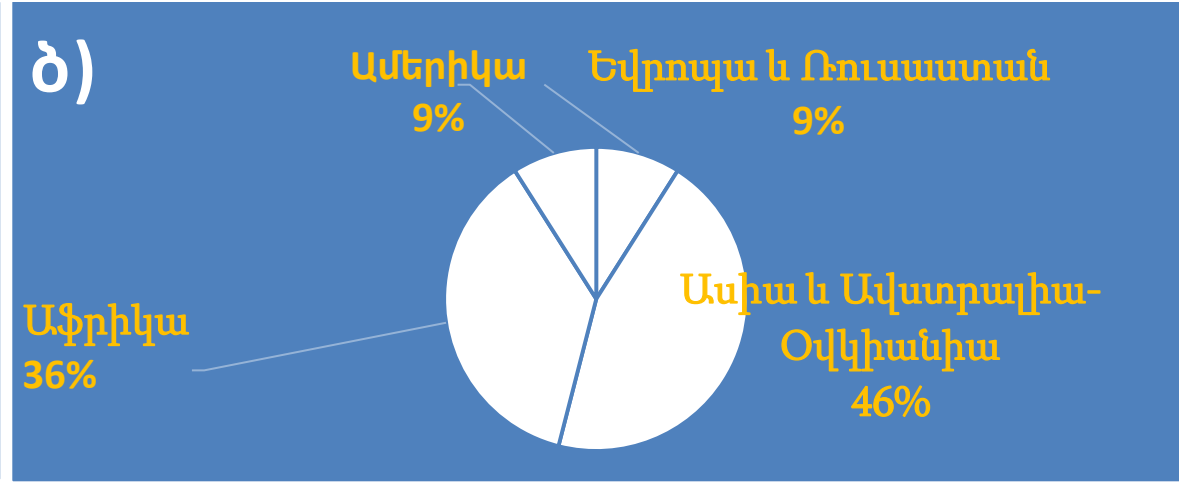
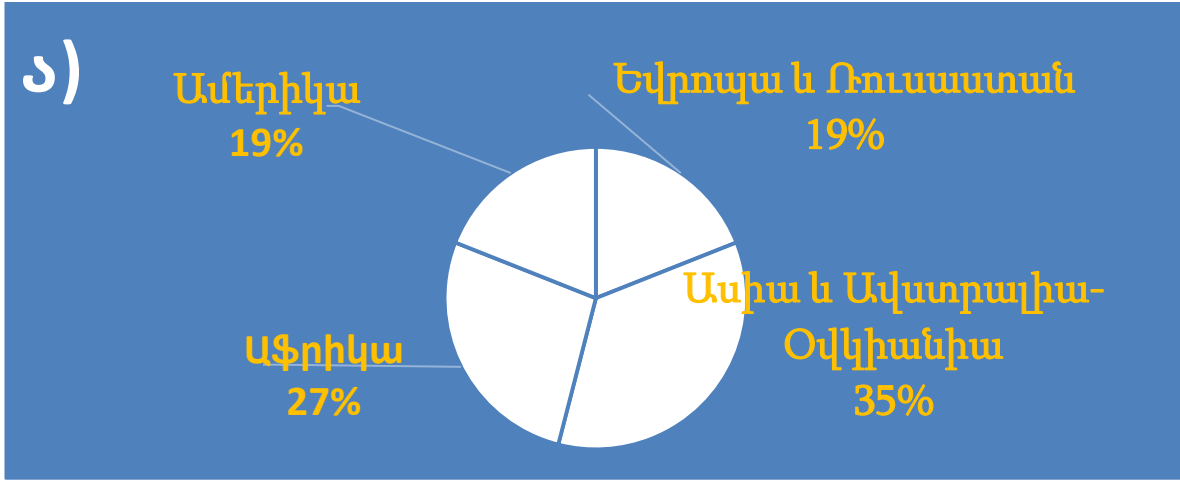

Մահացության գործակցի միջինացված ցուցանիշն՝ ըստ մայրցամաքների (2100 թ. կանխատեսում)

Քարտեզ 3.

Անցնել առաջադրանքի՝ [առաջին էջին](#), [երրորդ էջին](#), [չորրորդ էջին](#)

(1) 22.1. Ո՞ր շրջանաձև դիագրամն է համապատասխանում քարտեզ 1-ում տրված տեղեկություններին:

Անցնել առաջադրանքի՝ [առաջին էջին](#), [երկրորդ էջին](#), [չորրորդ էջին](#)

(2) 22.2. Նշեք այն ցուցանիշը, որն ազդեցություն չի գործում աշխարհի բնակչության ընդհանուր քանակի վրա, սակայն ազդում է առանձին մայրցամաքների բնակչության քանակի փոփոխության վրա: Այսօրվա դրությամբ ո՞ր մայրցամաքների համար է այդ ցուցանիշը բացասական:

(1) 22.3. Քարտեզ 2-ի և քարտեզ 3-ի համաձայն, հաշվեք, թե որքա՞ն կլինի Ավստրալիայի բնական աճի ընդհանուր գործակիցը 2100 թվականին: Անպայման ներկայացրեք հաշվարկման գործընթացը:

Անցնել առաջադրանքի՝ [առաջին էջին](#), [երկրորդ էջին](#), [երրորդ էջին](#)

(7) **23. Վերլուծեք տեղեկատվությունը և պատասխանեք հարցերին.**

Ճիաթուրայի մանգանի հանքավայրի առկայության մասին գրականության մեջ առաջին անգամ հիշատակվել է 1854 թվականին, իսկ հանքաքարի արդյունաբերական արդյունահանումը սկսվել է 1879 թվականին:

1879 թվականից հետո, երբ Ճիաթուրայից արտասահման արտահանեցին մանգանի հանքաքարի առաջին խմբաքանակը (850 տոննա), Վրաստանը դարձավ Եվրոպական երկրների խոշոր արտահանողներից մեկը: 1879-1900 թվականներին մանգանի թիվը կտրուկ ավելացավ, Խորհրդային ժամանակաշրջանում արդյունահանման կայուն աճ էր արձանագրվում, իսկ 1990 թվականից զգալիորեն կրճատվեց, հատկապես 1996-1998 թվականներին:

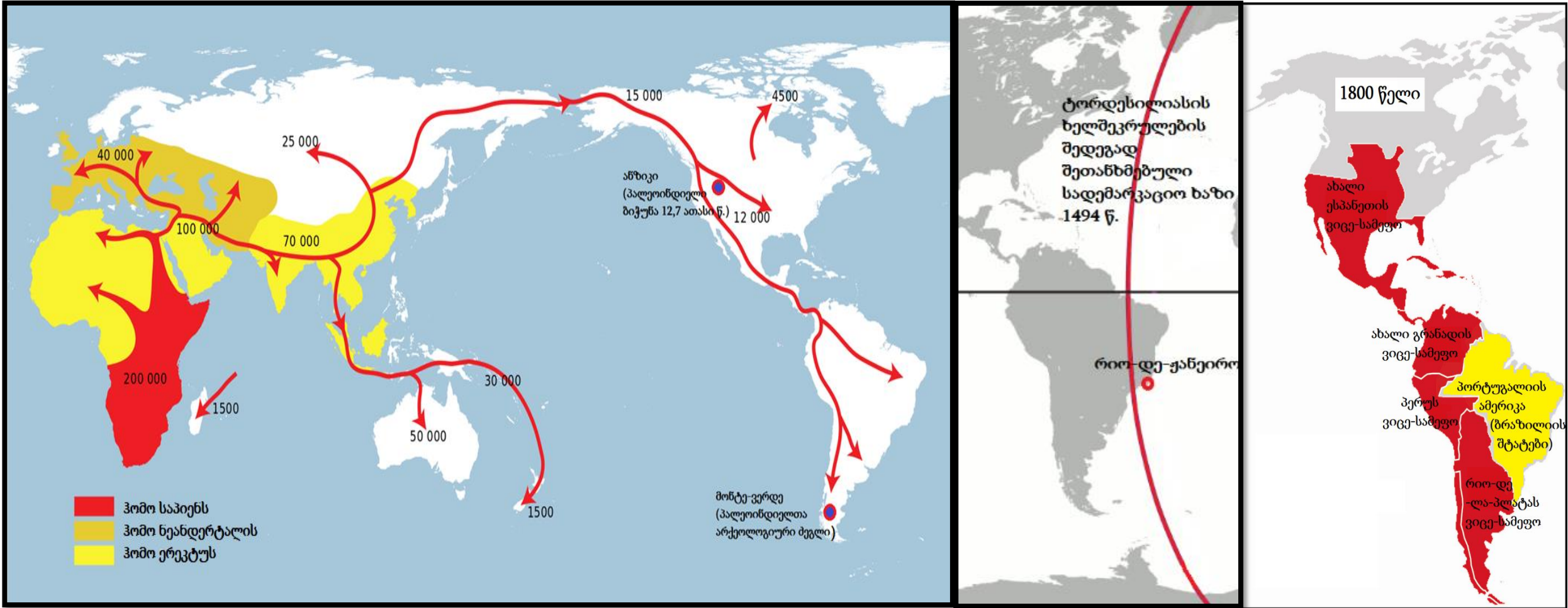
Ճիաթուրայի լեռնահանքային շրջանում հանքավայրի շահագործումն իրականացվում է ինչպես վերգետնյա, այնպես էլ ստորգետնյա եղանակով: Հանքաքարի զգալի մասը արդյունահանվում է կրկնակի անգամ, նախկինում մշակված տարածքներում: Մանգանի արդյունահանումը վերգետնյա եղանակով իրականացվում է 1200 հեկտարի վրա: Հանքաքարի վերամշակված մասը մնում է հողի մակերևույթին հողաթմբի տեսքով: Ճիաթուրայի լեռնահարստացուցիչ կոմբինատի ներկայիս գործող գործարաններից նորագույնը կառուցվել է

1962 թվականին, իսկ ամենահինը՝ 1935 թվականին: Կոմբինատի հարստացուցիչ գործարաններից ոչ մեկը չունի ժամանակակից չափորոշիչներին համապատասխան մաքրման կառույց: 2008 թվականին, 9 ամսվա ընթացքում այնտեղ հոսող գլխավոր գետի մեջ թափել են մոտ 500,000 տոննա շլամ (մանրահանգ):

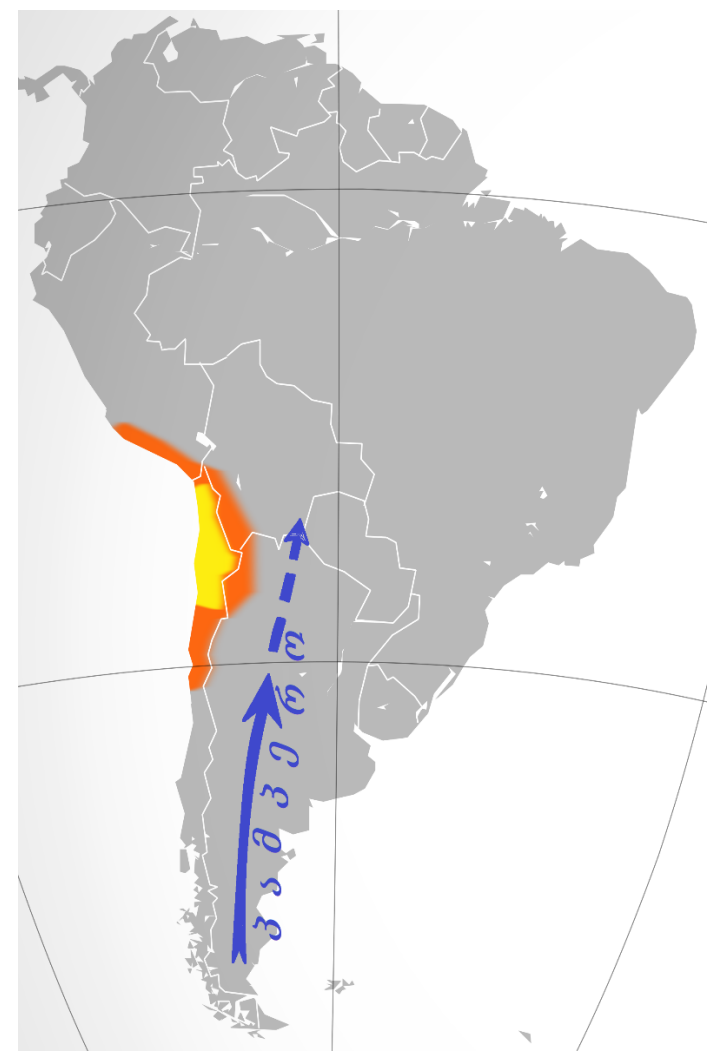
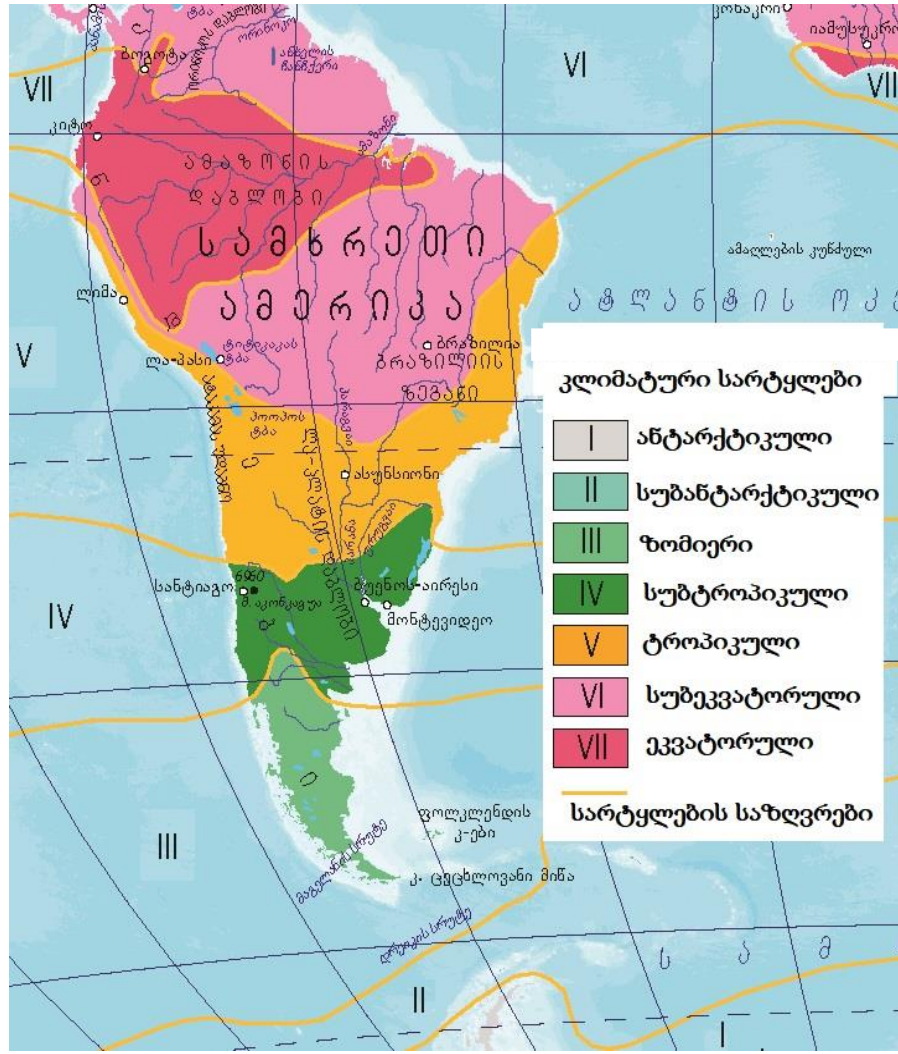
Անցնել [հարցերին](#)

- (1) **23.1.** Ո՞րն է XX դարի 90-ական թվականներին մանգանի արտահանման կտրուկ նվազման հիմնական պատճառը:
- (1) **23.2.** Անվանեք մունիցիպալիտետի գլխավոր գետը, որի ջուրը աղտոտվում է Ճիաթուրայում մանգանի արդյունահանման հետևանքով:
- (1) **23.3.** Նշեք անթրոպոգեն ռելիեֆի ձևը, որը ձևավորվում է հանքավայրի շահագործման արդյունքում:
- (2) **23.4.** XIX դարի երկրորդ կեսին տրանսպորտի ո՞ր տեսակի զարգացմանն է նպաստել Վրաստանում այս հանքավայրի շահագործման մեկնարկը, և ո՞րն էր դրա հիմնական պատճառը:
- (2) **23.5.** Ո՞ր մեթոդներով են արդյունահանում մանգանը Ճիաթուրայում:

(11) 24. ქვემოთხატულია მსოფლიოს მატარებელი ხაზების რუკა

სანგნელ საქართველოს, საქართველოს, საქართველოს, საქართველოს

სანგსქ' აოაფხს ლჰს, ლერიოჲ ლჰს, ჯიერიოჲ ლჰს, ხინდსერიოჲ ლჰს

Անապատ Ատակամա

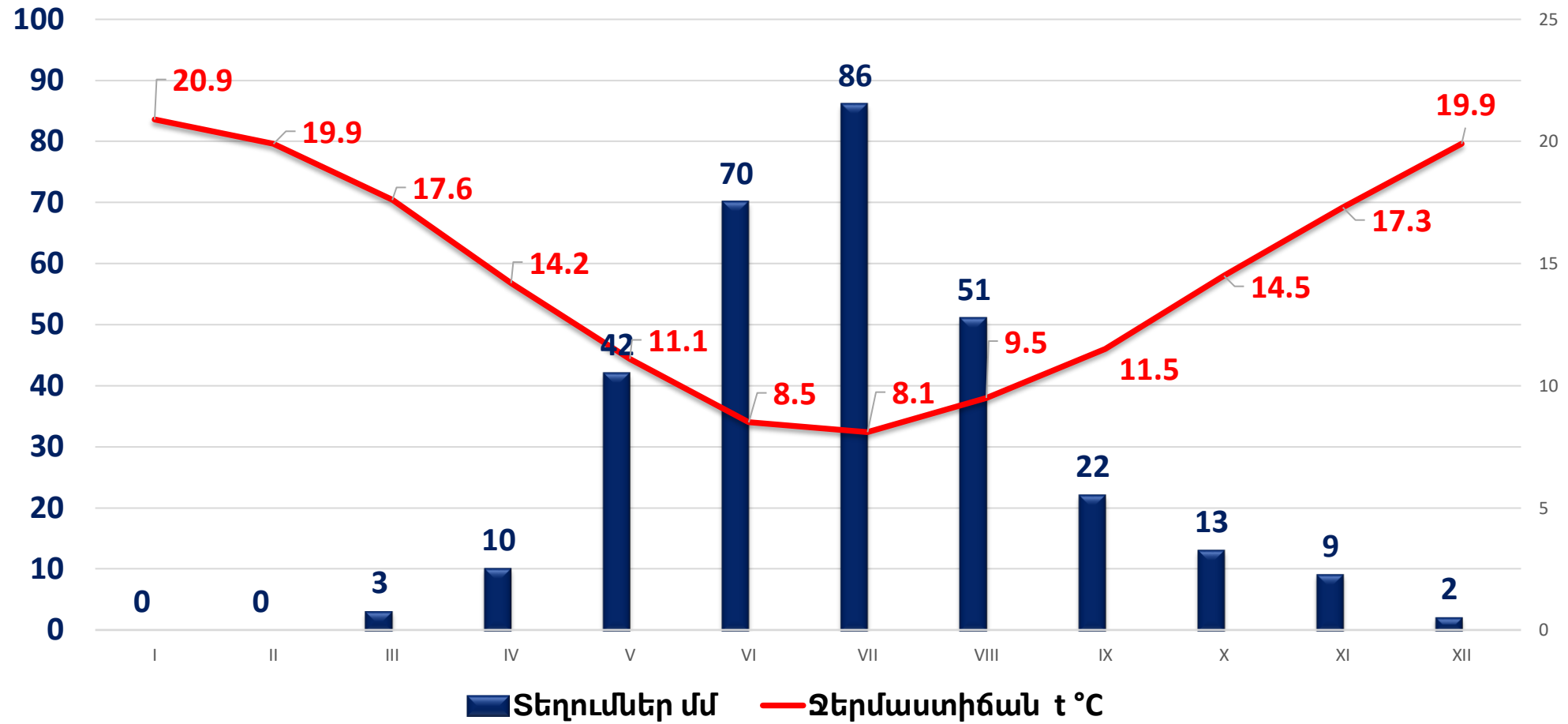

«Ծաղկող» անապատ Ատակամա

Անցնել՝ [առաջին էջին](#), [երկրորդ էջին](#), [չորրորդ էջին](#), [հինգերորդ էջին](#)

Կլիմայական դիագրամ

Անցնել՝ [առաջին էջին](#), [երկրորդ էջին](#), [երրորդ էջին](#), [հինգերորդ էջին](#)

- (1) **24.1.** Նախապատմական ժամանակաշրջանում ի՞նչը (աշխարհագրական ո՞ր հանգամանքը) հնարավորություն տվեց հնագույն մարդկանց խմբերին տեղափոխվել և բնակություն հաստատել Ամերիկայում:
- (1) **24.2.** Ի՞նչ ազդեցություն գործեց Տորդեսիլյասի պայմանագրով սահմանված սահմանաբաժան (դեմարկացիոն) գիծը Հարավային Ամերիկայի քաղաքական քարտեզի ձևավորման գործընթացի վրա:
- (1) **24.3.** Իսպանացիներից ու պորտուգալացիներից բացի, ևս ո՞ր եվրոպական երեք երկրներն ունեին գաղութներ, այսպես կոչված «Գվիանայի տարածաշրջանում»:
- (2) **24.4.** Անվանեք Իսաղաղ օվկիանոսի ափին աշխարհի ամենաչոր անապատներից մեկի՝ Ատակամայի գոյացումը և դրա «Անապատի ծաղկումը» սահմանող հիմնական աշխարհագրական գործոնները:
- (3) **24.5.** Անվանեք, ո՞ր օդային զանգվածների ներխուժման հետ է կապված տեղական Պամպերո քամու առաջացումը: Որոշեք, թե մինչև ո՞ր կլիմայական գոտին կարող է հասնել և ինչպիսի՞ եղանակի ձևավորմանն է հանգեցնում այն:
- (1) **24.6.** Հաշվեք, որքա՞ն է տրված դիագրամում օդի միջին տարեկան ջերմաստիճանի ամպլիտուդը: Անպայման ներկայացրեք հաշվարկման գործընթացը:
- (1) **24.7.** Հարավային կիսագնդի մերձարևադարձային կլիմայական գոտու ո՞ր կլիմայական շրջանի տվյալներին է համապատասխանում այս դիագրամը:
- (1) **24.8.** Քարտեզի վրա ներկայացված ո՞ր քաղաքին է համապատասխանում տրված կլիմայական դիագրամը:

Անցնել՝ [առաջին էջին](#), [երկրորդ էջին](#), [երրորդ էջին](#), [չորրորդ էջին](#)

➤ *Քարտեզի վերլուծություն- առաջադրանք № 25*

Հրահանգ

Ուշադիր ծանոթացեք տրված տեղագրական քարտեզին և պատասխանեք հարցերին: Պատասխանը գրառեք պատասխանների թերթիկում հատկացված համապատասխան տեղում: Միավորների քանակը սահմանվում է ըստ կոնկրետ առաջադրանքի:

(5) 25. Տեքստին կցված տեղագրական քարտեզի համաձայն պատասխանեք հարցերին.

(1) 25.1. C կետից մոտավորապես ի՞նչ ազիմուտով է գտնվում Մելտա լեռը (ծ. ծյլոտս):

ս) $37,8^{\circ}$

ծ) $146,5^{\circ}$

ց) $263,4^{\circ}$

ղ) $307,1^{\circ}$

(1) 25.2. Քանի՞ մետր է բարձրությունների տարբերությունը Գոմի լեռան (ծ. ճոծո) և B կետի միջև: Անպայման ներկայացրեք հաշվարկման գործընթացը:

(1) 25.3. Թվարկեք բոլոր այն օգտակար հանածոները, որոնք արդյունահանում են տրված տարածքում:

(2) 25.4. Ո՞ր կետը (A, B թե՞ C) չի հեղեղվի Ճկուղի գետի (ծծ. ԿՅԾԾ) ջրի մակարդակը 2,5 մետրով բարձրանալու դեպքում: Ձեր պատասխանը հիմնավորեք:

